

बी.एड्. सेमि.-२ - पेपर नं. ५

अध्ययनासाठी मूल्यानिर्धारण

विषय

आकारिक व सातत्यापूर्ण मूल्यानिर्धारण

सादरकर्ते

डॉ. स्मिता राणे

एम.ए., एम.एड्., पीएच.डी.

अध्ययनासाठी मूल्यनिर्धारण

अकारिक व सातत्यापूर्ण मूल्यनिर्धारण

आकारिक मूल्यनिर्धारण : अर्थ

- १) विद्यार्थ्यांचे व्यक्तिमत्व आकार घेत असताना केले जाणारे मूल्यनिर्धारण.
- २) शिकण्याची प्रक्रिया योग्यरितीने, अपेक्षित गतीने चालली आहे का? याची पडताळणी करणारे मूल्यनिर्धारण.

आकारिक मूल्यनिर्धारण - वैशिष्ट्ये

निर्माण करणे/पुरविणे

विद्यार्थ्यांची निर्धारित वेळेतील
संपादणुकीची माहिती

देखरेख करणे

विद्यार्थ्यांची
वैयक्तिक प्रगती

यानुसार

विद्यार्थी काय
शिकला

विद्यार्थी काय
शिकला नाही

मूल्यमापन करणे

अनुदेशन प्रभाव

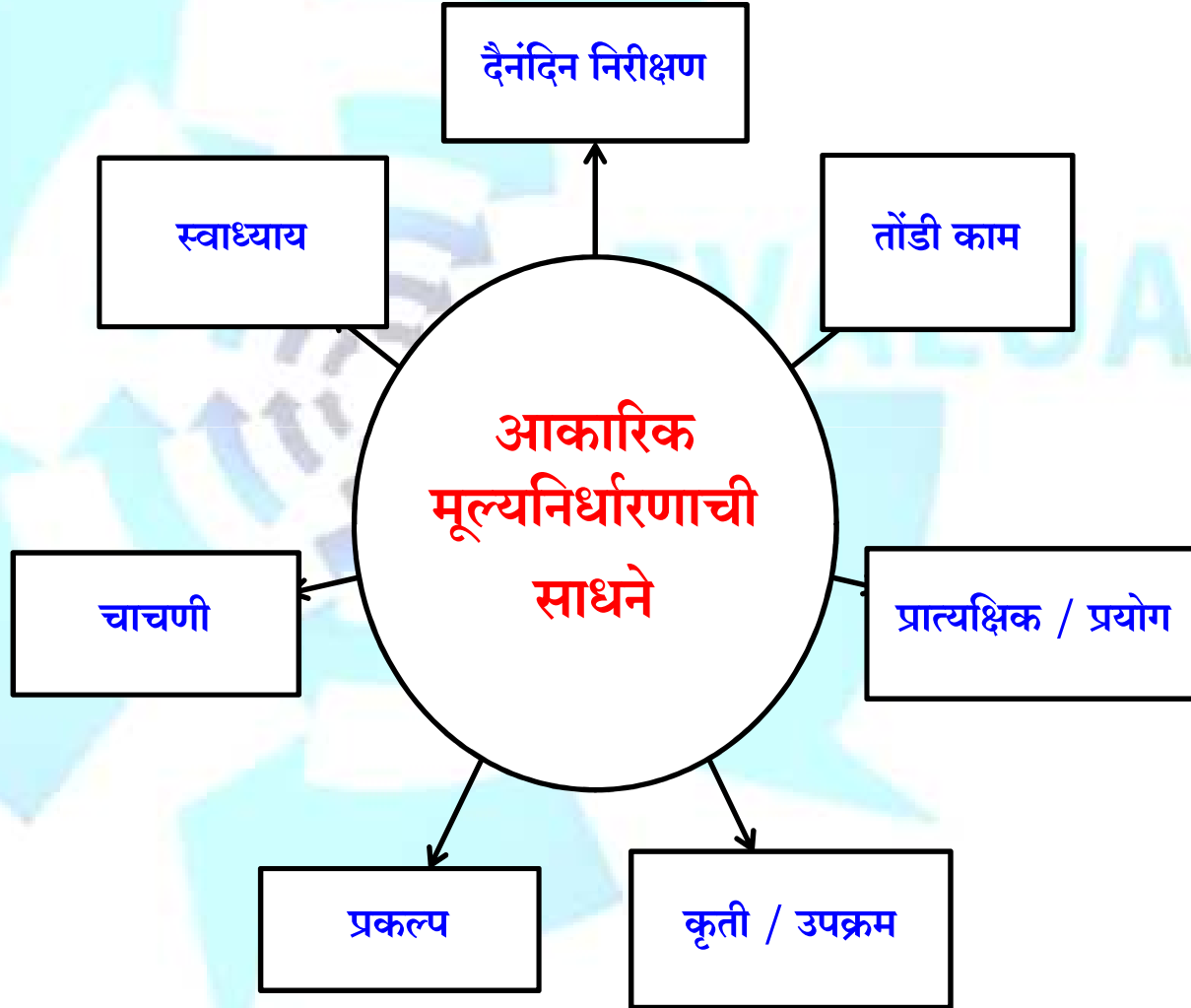
निर्देशित केले
जाते

अनुदेशनात
सुधारणा

सूचित केले
जाते

पुनराध्यापन

आकारिक मूल्यनिर्धारणाची साधने व तंत्रे

अकारिक मूल्यनिर्धारणाची आवश्यकता / गरज

- अध्ययन-अध्यापन आणि मूल्यनिर्धारण या प्रक्रिया बरोबरीने चालण्यासाठी.
- अध्ययन-अध्यापन आणि मूल्यनिर्धारण यात समन्वय साधण्यासाठी.
- विद्यार्थ्यांच्या सर्वकष विकासाच आढावा घेण्यासाठी.
- अध्ययनातील अडथळे दूर होण्यासाठी.
- विद्यार्थ्यांना स्वप्रयत्नाने शिकण्यासाठी.
- विद्यार्थ्यांना अध्ययनात सुधारणा करण्याची दिशा देण्यासाठी.
- विद्यार्थ्यांना अभिव्यक्त होण्याची संधी मिळण्यासाठी.

सातत्यपूर्ण मूल्यनिर्धारण : अर्थ

विद्यार्थ्यांच्या प्रगतीची दिशा व गती योग्य आहे की नाही हे तपासण्यासाठी मूल्यनिर्धारणाच्या विविध तंत्रांचा वापर करून विद्यार्थ्यांचे जे सातत्याने मूल्यनिर्धारण केले जाते त्या मूल्यनिर्धारणाला 'सातत्यपूर्ण मूल्यनिर्धारण' असे म्हणतात.

- विद्यार्थ्यांला शिकण्याची प्रेरणा मिळण्यासाठी.
- विद्यार्थ्यांना नियमित अभ्यासाची सवय लागण्यासाठी.
- शिक्षक व विद्यार्थी यांच्यातील संबंध दृढ होण्यासाठी.
- विद्यार्थ्यांच्या सर्व पैलूंचा विकास करण्यासाठी.
- विद्यार्थ्यांचा शिक्षणाकडे पाहण्याचा दृष्टीकोन बदलण्यासाठी.
- स्वतःमधील गुणांचा विकास करण्यासाठी.
- संपादन पातळी वाढविण्यासाठी.
- विद्यार्थ्यांना टप्प्याटप्प्यावर मार्गदर्शन देण्यासाठी.

सातत्यपूर्ण मूल्यनिर्धारण वैशिष्ट्ये

पाठ्यांस्थातील मुद्यांवर मार्गदर्शन

अध्ययनासाठी शिक्षकांची मदत व प्रेरणा

विद्यार्थ्यांच्या प्रगतीनुसार अध्यापनाचा पुनर्विचार

अध्ययन-अध्यापनातील उणिवाबाबत शिक्षक जागृत

विषय शिक्षक - मुख्य आयोजक

अध्ययनातील सुधारणा हा मुख्य हेतू

मूल्यनिर्धारणाची साधने उद. पदनिश्चयन श्रेणी, पडताळासूची, वर्णनात्मक नोंदी, निरीक्षण